

Törvényházi szeminárium az önálló közigazgatási perrendtartásról

A Miskolci Törvényszék az ügyfelek jogérvényesítésének elősegítése érdekében **ismeretterjesztő sorozatot indít a közigazgatási perek szabályait lényegesen megváltoztató, 2018. január 1-jén hatályba lépő 2017. évi I. törvény – Kp. – főbb kérdéseiről.** A rendhagyó – írásos formában megvalósuló – Törvényházi Szeminárium ma indul a sorozat I. részének közzétételével. A jog iránt érdeklődő olvasóinknak jó böngészést kívánunk!

A sorozat további tervezett részei:

- I. rész: **Új törvény született – a bevezetés indokai, céljai, a Kp. időbeli hatálya és a regionalitás**
- II. rész: *Milyen kereseti kérelem előterjesztésére van lehetőség és milyen érdemi határozatot hozhat a közigazgatási ügyben eljáró bíróság*
- III. rész: *Az azonnali jogvédelem*
- IV. rész: *A közigazgatási bírói út – a Kp. tárgyi hatálya, mi lehet a közigazgatási per tárgya*
- V. rész: *A közszolgálati perek*

Rendhagyó törvényházi szeminárium a közigazgatási perrendtartásról

- a sorozat első része az új eljárási kódex születésének előzményeiről, megalkotásának indokairól, a Kp. hatálybalépéséről és az országosan legjelentősebb változásokról szól -

1. Történeti előzmények – új / régi közigazgatási bírászkodás

A közigazgatási bírászkodásnak jelentős történeti hagyományai vannak Magyarországon. A közigazgatási bírászkodás fejlődéstörténetében az első általános hatás-körű – akkor szervezetileg önálló – bíróságot az **1896. évi XXVI. törvénycikk** a magyar királyi közigazgatási bíróságról (<https://1000ev.hu/index.php?a=3&param=6643>) hozta létre, és az egészen az 1949. évi II. törvény hatálybalépéséig folyamatosan működött. E törvény **a közigazgatási perek (pertípusok) lényeges szabályait is tartalmazta.**

A **szocializmus idején** az állam-igazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény tette ismét lehetővé a közigazgatási határozatok szűk körének bíróság előtti megtámadását, de csak, mint jogorvoslati formát, mint kivételes lehetőséget. **1973-tól a polgári eljárásjogban szabályozták az államigazgatási határozatok bíróság előtti megtámadását.** Ez a szabályozási mód, azaz, hogy a közigazgatási per legfőbb szabályai a

polgári perrendtartás (Pp.) kódexében találhatóak meg, máig él. Többek között ez **változik meg 2018. január 1. napjától.**

Az 1989. október 23-án módosított 1949. évi XX. törvény (a Magyar Köztársaság Alkotmánya) 50.§ (2) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a bíróság ellenőrzi a közigazgatási határozatok törvényességét. A rendszerváltást követően a 32/1990. (XII.22.) AB határozat is hozzájárult ahhoz, hogy megszülethessen a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának mai rendje. Ezen AB határozat nyomán alkotta meg az Országgyűlés a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálatának kiterjesztéséről szóló **1991. évi XXVI. törvényt. A bíróságok inentől kezdve alapvetően minden közigazgatási határozat törvényességi vizsgálatára hatáskört kaptak.** A hatáskör kiszélesítését jelentette az, hogy a bíróság előtt fel lehetett lépni a közigazgatási szerv jogsértő hallgatásával szemben (ha a szerv hatásköre és a jogszabályi feltételek fennállása ellenére nem jár el).

A **hatályos szabályozás** azon alapul, hogy az **Alaptörvény és az új bírósági szervezeti törvény megalkotását követően** létrejöttek az **egységes bírói szervezeten belül működő közigazgatási és munkaügyi bíróságok** (2011. évi CLXI. törvény a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról). Jelenleg a közigazgatási és munkaügyi bíróság hatáskörébe tartoznak a közigazgatási perek; a bíróság első fokon jár el a közigazgatási határozatok bírósági felülvizsgálata iránti, valamint a törvény által hatáskörébe utalt egyéb ügyekben.

Az **új modell létrejöttével egyidejűleg kezdetét vette a szakmai vitorozat**, amely a közigazgatási bíráskodás és a közigazgatási per szabályainak megújítását célozta. E folyamat keretében a Kúria három ízben is foglalkozott a kérdéssel joggyakorlat elemzése keretében (lásd:

http://www.kuria.birosag.hu/sites/default/files/joggyak/osszefoglalo_jelentes_kozigazgatasi_perek.pdf;

http://www.kuria.birosag.hu/sites/default/files/joggyak/a_kozigazgatasi_perjog_joggyakorlat-elemzo_csoport_osszefoglalo_velemenye.pdf;

http://www.kuria.birosag.hu/sites/default/files/joggyak/a_kozigazgatasi_birosagok_vizsgalati_targykorben_joggyakorlat-elemzo_csoport_osszefoglalo_velemenye.pdf).

A **Kormány** a közigazgatási perrendtartás kodifikációjáról szóló **1011/2015. (I. 22.) Korm. határozat határozatában elrendelte a közigazgatási perjog felülvizsgálatát**, az önálló közigazgatási perrendtartás kidolgozására irányuló munkálatok megkezdését.

Az **Országos Bírósági Hivatal Elnöke 98/2015.(III. 13.) OBHE** számú **határozatával az önálló közigazgatási perrendtartás kodifikációjával összefüggő feladatok ellátása céljából létrehozta „Az önálló közigazgatási perrendtartás kodifikációjával összefüggő feladatok ellátásával megbízott munkacsoport”-ot** 2015. március 19. napjától, **biztosítva azt, hogy a kodifikációs folyamatban a bíróságok véleménye is megjelenjen.**

A kodifikációs folyamat eredménye az Országgyűlés által 2017. február 21. napján elfogadott Kp., amelyet **2017. március 1. napján hirdettek ki, és 2018. január 1. napján lép hatályba.**

2. Miért van szükség új közigazgatási perrendre?

Jelenleg a közigazgatási per legfőbb szabályai az polgári perrendtartásban (1952. évi Pp. XX. fejezetében) találhatóak. Az 1952. évi Pp-t 2018. január 1. napjától új kódex váltja fel. Az új törvény (2016. évi CXXX. törvény) új alapokra helyezi és rendszerében megújítja a polgári perek lefolytatásának szabályait. A polgári per új szabályozásának vezérlő elvei szerint a perben kizárólag a fél jogosult jogai érvényesítéséről gondoskodni és meghatározni, hogy mit kíván a per anyagává tenni (rendelkezési elv), de egyben a félnek kötelessége is a peranyagot a per mihamarabbi befejezését elősegítő módon előadni, továbbá a fél felelős a saját perviteléért, perbeli mulasztásaiért (eljárás-támogatási és igazmondási kötelezettség elve). **A kódex által szabályozott polgári perek jellemzője, hogy egymással szemben egyenrangú felek állnak.** Ezt képezi a szabályozás egyik kiindulópontját, a bírói szerep változik.

Ezzel szemben **a közigazgatási perben a polgári per alapelveitől való eltérések szükségesek.** A hatályos szabályozás miatt már korábban is felmerült, hogy pl. a kérelemhez kötöttség, vagy a rendelkezési jog érvényesítése körében szükséges az eltérés egyes közigazgatási pertípusokban. **A közigazgatás tevékenysége (így döntései) jogszerűségének vizsgálata során nem csupán két magánérdek ütközik össze, hanem megjelenik a közérdek is, melynek biztosítására – szigorúan meghatározott körben – a bíróság részére a hivatalbóli eljárás lehetőségét is szükséges biztosítani.**

A közigazgatási peres eljárás speciális alapelveinek a közérdeket, a felek perbeli esélyegyenlőségét (fegyveregyenlőséget) és az ügyfelek hatékony jogvédelmét is **biztosítani kell.** A jogalkotó, az európai jogfejlődés eredményeire is tekintettel, a közigazgatási perek szabályainak újraszabályozása során a hatékony, hézagmentes és – a feltételek fennállása esetén – objektív jogvédelmi funkció miatt arra jutott, hogy indokolt a sajátos közigazgatási perjogi szabályok önálló kódexbe foglalása.

A polgári per szabályaival való kapcsolat fennmarad, ugyanis a nem sajátos kérdésekre (beadványok, határidők, ítélkezési szünet stb.) **továbbra is alkalmazandó a Pp. egyes rendelkezései.**

3. Miben más, mi jellemzi az új közigazgatási perrendet?

Az új törvény célja a közigazgatással szembeni jogvédelem hézagmentességének **biztosítása:** az, hogy a közigazgatás által okozott jogsérelmek a közigazgatás cselekvésének (döntések mellett intézkedések stb.) **formájától függetlenül bíróság elé vihetők** legyenek. Az egyik legfontosabb **változás a bírói út kiszélesítése.** A Kp-nak a közigazgatási per tárgyát meghatározó rendelkezése széleskörű, így rugalmas kereteket biztosít a törvényi cél megvalósításához. **A közigazgatás szervek mulasztása is vitatható** a bíróságok előtt. **A közigazgatási nemperes eljárások kategóriáját – nagyobb részét – a közigazgatási perrendtartásban az egyszerűsített perek, illetve egyéb különös bírósági eljárások szabályai váltják ki.** Ez a tisztességes eljárás garanciáit is erősíti. Ugyanezen indokok miatt **az önkormányzati rendeletalkotással kapcsolatos normakontroll-eljárások szabályai is a perrendtartásban nyertek elhelyezést.** A keresetindításkor, és később is azonnali

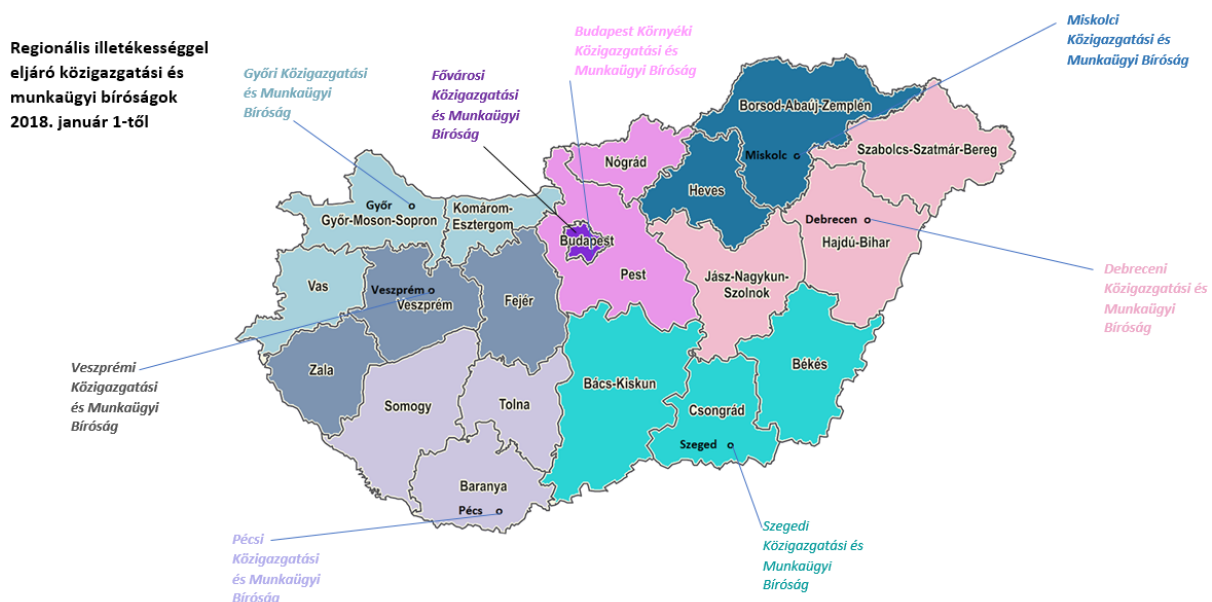
jogvédelem kérhető. **Ha az ügy természete azt lehetővé teszi és a tényállás tisztázott, a vonatkozó szabályozás lehetőséget adhat a bíró számára, hogy megváltoztassa a jogszabálysértő közigazgatási döntést, elősegítve ezzel a jogvita mielőbbi – végleges – rendezését.** A jogerős bírói határozatok tényleges érvényesülése érdekében az **ítélettel szembeni engedtlenség is szankcionálható lesz** (teljesítés kikényszerítésére irányuló eljárás).

4. A Kp. időbeli hatálya – milyen ügyekben és mikortól kell alkalmazni?

A közigazgatási perek új szabályait a **2018. január 1-jétől induló új közigazgatási perekben kell alkalmazni.** Azt a kérdést, hogy az közigazgatási per mikor indul, az dönti el, hogy a keresetlevelet mikor adják postára, nyújtják be a bírósághoz vagy (kötelező elektronikus eljárás esetén) mikor terjesztik elő elektronikus úton. **A 2018. január 1. előtt indult eljárások azonban még a régi perrend (1952. évi Pp. XX. fejezete) szerint folytatódnak és fejeződnek be.** Ha a jogszabály által meghatározott keresetindítási határidő 2017. december és 2018. január hónapokra esik (pl. 30 napos keresetindítási határidőnél), a keresetlevél előterjesztésének időpontja a döntő, amire a keresetlevél előterjesztőjének is befolyása.

5. A Kp. hatálybalépésével bekövetkező illetékességi változás – az ügyek területi elosztása

Az ügyek bíróságok közötti területi elosztását az illetékességi szabályok döntenek el. A Kp. 13. § szerinti illetékességi szabályok rendezik ezt a kérdést. **Alapvető változás a 2018. január 1. napján előterjesztett keresetlevél alapján indult közigazgatási perekben, hogy a közigazgatási perek jelentős hányadára 8 közigazgatási és munkaügyi bíróság lesz illetékes.** E bíróságok székhelyét, az egyes régiókat az alábbi térkép szemlélteti.

A társadalombiztosítási, szociális vagy gyermekvédelmi ellátással, illetve az állami foglalkoztatási szerv által nyújtott ellátással vagy támogatással kapcsolatos perre, továbbá a közigazgatási szerződéssel vagy közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perre továbbra is minden közigazgatási és munkaügyi bíróság illetékes lesz.

A Kp. hatálybalépésével egyidejűleg hatásköri változás miatt bizonyos ügyekben csak a Fővárosi Törvényszék járhat el első fokon. Ezek jellemzően az országos hatáskörű szervezetekkel (pl. Gazdasági Versenyhivatal, Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal) szemben kezdeményezett perek.

További változás, hogy a közigazgatási perben hozott határozatok kizárólagos fellebbezési fóruma a Kp. alapján folyó közigazgatási perekben a Fővárosi Törvényszék lesz.

Sorozatunk a II. résszel - Milyen kereseti kérelem előterjesztésére van lehetőség és milyen érdemi határozatot hozhat a közigazgatási ügyben eljáró bíróság - hamarosan folytatódik.

Miskolc, 2017. november 28.

A Miskolci Törvényszék Sajtóosztálya